

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Institutul tipografic
„MINERVA“,
societate pe acții în Orăștie.

Adunarea generală din 16 Octombrie a. c. a decis dizolvarea acestui institut ca societate pe acții, și acum suntem în posesiunea decisului prin care și tribunalul judecătoresc competent a ridicat la valoare de drept acel decis.

După o existență de 15 ani destul de laborioasă și folositoare atât pentru dezvoltarea industriei române cât și pentru folosul acționarilor cari l-au înființat, deși pe lângă un interes mai viu al acționarilor ar fi fost de dorit să nu se desființeze, totuși considerând micimea capitalului de întreprindere și mersul greoiu și costisitoriu ca societate pe acții după-ce împrejurările după 15 ani s'au schimbat foarte mult, adunarea generală ținând cont de toate a decis dizolvarea și direcțiunea a și pus în lucrare liquidarea acestui institut.

Cu toate acestea suntem de firma convingere, că aceasta tipografie care se bucură de un bun renume în cercuri largi românești nu va înceta nici pe viitor de a funcționa tot cu același zel și punctualitate ca și până acuma, de sine înțeles, că cu caracter privat, și nu ca societate supusă la felurite legi comerciale.

Eată și raportul direcțiunii pe baza căruia adunarea generală a decis dizolvarea și liquidarea acestui institut:

Domnilor acționari!

În fruntea raportului, ce Vi-l prezentăm despre gestiunea anului al 14-lea decând există societatea noastră, cu durere Vă anunțăm, că directorul executiv al institutului nostru Aurel Popovici-Barcianu în 14 Iulie a. c. a încetat din viață.

Dânsul a luat parte însemnată la înființarea și conducerea institutului nostru și

a lucrat totdeauna cu multă stăruință pentru promovarea intereselor institutului și pentru atingerea scopului ce l-a urmărit societatea.

Li suntem datori memoriei dânsului cu recunoștință pentru jertfele aduse și Vă rugăm Domnilor acționari, ca prin sculare să dam semnul de condolare pentru pierderea ce a simțit-o atât institutul nostru cât și societatea din localitate prin reposedarea unui membru valoros.

Trecând acum la partea administrativă a afacerilor institutului nostru, Vă raportăm, ca în decursul anului trecut a eșit din serviciul institutului conducătorul Petru P. Barițiu și astfel conducerea tipografiei a rămas în sarcina directorului executiv, care împreună cu lucrătorii din tipografie a satisfăcut după putință datorințelor lor.

Încetând din viață directorul executiv, direcțiunea a însărcinat în mod provisoriu cu agendele de director pe membrul Vasile Domșa, ear' repășind din direcțiune și membrul Petru P. Barițiu, direcțiunea conform §-lui 31 din statute s'a întregit în mod provisor până la adunarea generală de azi prin alegerea de membrii în direcțiune a acționarilor P. Drăgits și I. Popoviciu.

Eșirea din serviciul societății a conducătorului și încetarea din viață neașteptată a directorului executiv, ne-a lăsat în multe privințe neorientați și drept aceea atât la compunerea bilanțului, precum și la propunerea intrabușințării profitului net, ne-a impus rezerve dictate de recerută precauțiune în afaceri de negoț.

Neajunsurile cu cari societatea s'a luptat în urma concurenței în decursul anilor trecuți, în anul din urmă s'au potențat și drept aceea considerând micimea capitalului social, greutatea administrațiunii precum și reducerea prospectului de rentabilitate, ne-am decis de-a pune conform §-ului 49 din statute în discuțiune dizolvarea societății.

Aducându-Vă toate acestea la cunoștință, Vă rugăm să luați act de acest raport, să examinați conturile prezente, să statoriți bilanțul institutului pentru anul trecut de gestiune și ascultând și raportul comitetului de supraveghiere, să dați absolutoriul atât direcțiunii cât și comitetului.

În ce privește profitul net realizat să decide ca acela să se adaugă la fondul de rezervă.

În fine cu observarea formelor prescripse în §-ul 27 al statutelor, Vă rugăm să decideți dizolvarea societății însărcinând cu liquidarea legală sub controlul comitetului de supraveghiere, pe direcțiunea institutului, care prin alegere a doi membrii pe durata funcțiunii, va fi a se întregi.

Referitor la liquidare să dați însărcinare direcțiunii institutului, ca după-ce va deveni concludul D-Voastră de dizolvare în valoare de drept, atât inventariul tipografiei și al mobilierului, cât și dreptul de editură al foii »Bunul Econom« să se vândă în licitațiune publică prin oferte și prin intervențiunea notarului public reg. ung. din loc, — cel mult până în 30 Noiembrie a. c. ear' pretensiunile institutului întrucât în calea păcii nu se vor putea încassa, de asemenea să se vândă până în 1 Iulie 1905.

Pentru-ca controlul legal să nu lipsească, Vă rugăm, ca în locul membrilor din comitetul de supraveghiere repășit, să alegeți conform §-ului 40 din statute numărul prescripse de membrii.

Marcele de prezență pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere ar fi a se susține și pe timpul liquidării cu 4 coroane de prezență.

Orăștie, în 6 Octombrie 1904.

Direcțiunea inst. tipografic
„Minerva“,
societate pe acții în Orăștie.

Vasile Domșa m. p.
P. Dragits m. p. Dr. S. Moldovan m. p.

Onorată adunare generală!

Subscrisul comitet de supraveghiere, prezentându-se în 6 Octombrie a. c. în localul institutului tipografic »Minerva«, societate pe acții în Orăștie, a examinat bilanțul prezent de direcțiune pentru anul de gestiune 1903/4 și aflându-l în regulă și în congrăsuire cu cărțile purtate la institut, l'a provăzut cu clausula recerută de legea comercială

Vă propunem deci că pentru anul de gestiune 1903/4 după esaminarea și aprobarea conturilor, să dați absolutoriul atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere.

Tot odată Vă punem în cunoștință, că suntem în acord cu direcțiunea D-Voastră

ca profitul net realizat conform bilanțului, să nu se împartă ca dividendă pe anul 1093/4 între acționari, ci să se adauge la fondul de rezervă al societății.

Orăștie, în 7 Octombrie 1904.

Comitetul de supraveghiere al inst. tip.

„Minerva,”

societate pe acții în Orăștie.

G. Baciu m. p.

P. Belei m. p. G. Brassai m. p.

Publicațiune.

Pe baza concluderilor adunării generale a institutului tipografic »Minerva« societate pe acții, ținută în 16 Octombrie a. c. devenit în valoare de drept, în scopul liquidării societății, subsemnata direcțiune publică vânzarea inventariului tipografic și a mobilierului, precum și a editurii »Bunul Econom« prin licitațiune publică verbală, ce va fi a se ținea în 27 Decembrie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în cancelaria notariului public reg. din Orăștie cu preț de strigare statorit de adunarea generală cu 8000 cor.

Înainte de începerea licitațiunii se primesc și oferte în scris, care sunt a se trimite respective a se preda notariului public reg. Săroi Szabó Péter din Orăștie.

Atât reflecții, care participă la licitațiunea verbală, cât și oferinții în scris, au a depune, respective a acționa un vadiu de 400 cor., care vadiu se va computa plus oferentului în prețul de cumpărare.

Predarea faptică a tipografiei, pe baza inventariilor se va efectua de di-

F O I Ț Ă

Stefan-cel-mare,

Mihai-Viteazul

și

MITROPOLIA ARDEALULUI

DE

N. Iorga.

Membru corespondent al Academiei Române.

Sedința solemnă dela 2 Iulie 1904 pentru sărbarea de patru sute de ani dela moartea lui Stefan-cel-Mare.

(Urmare).

Ioan Vodă făcu pe mitropolitul seu să fugă și osândi la moarte pe Gheorghe, episcopul de Roman. Eftimie fu chemat pentru a săvârși caterisirea acestuia, și el îi luă locul, în 1574. Căderea apropiată a lui Ioan îl gonî înșe din nou în Ardeal. Aici păstori el, de sigur, tot din Vad, până la moarte. Urmașul lui, prin 1585, a fost Spiridon, de bună samă tot un Moldovean, hirotonisit în Moldova. Puterea lor se întinse asupra ținu-

recțiune din 10 până în 15 Ianuarie 1905, având cumpărătorul înainte de transportarea tipografiei a plăti la mâna direcțiunii întreg prețul de cumpărare în număr.

Ofert sub prețul de strigare se va accepta numai cu încuviințarea ulterioară a adunării generale, convocată spre acest scop.

Orăștie, în 15 Dec. 1904.

Direcțiunea inst. tipografic

„Minerva,”

societate pe acții, sub liquidatiune

V. Domșa m. p. Dr. S. Moldovan m. p.

Memorandul Episcopatului bisericii gr-or. române din Ungaria și Transilvania, înaintat d-lui ministru de instrucțiune BERZEVICZY, în cestiunea reformelor școlare.

(Urmare).

Excelența Voastră Domnule Ministrul

Am terminat observările noastre, prin cari am revelat acele dispozițiuni ale proiectului de sub întrebare, pe cari noi exceptionăm. Ca rezultat al acestor observări constatăm, că proiectul cestiionat nu numai pedagogicește este o imposibilitate, ci dispozițiunile lui în deosebi vatămă adânc dreptul autonom al bisericii noastre. Proiectul de sub întrebare în cea mai mare parte scoate afacerile școlare din cercul de competență al autorităților bisericesti și prin scopul ce se pune instruirii limbei maghiare face imposibil școalele noastre. Să-și împlinescă acea chemare pedagogică, pentru care confesiunea noastră își susține școalele sale. Cu adâncă părere de rău a trebuit să ne convinsem, că am ajuns în astfel de situa-

turilor Turda, Cluj, Doboca, Solnocurile amândouă și Crasna, fiind astfel mai mult episcopi ai Bistriței și Maramuresului. Principii Ardealului din familia Bathory le recunoscă această însușire. Eftimie era ortodox; Spiridon era poate aplecat spre calvinism, cu toate că focarul acestuia pare a fi fost în Apus: în Hunedoara, în comitatul Albei, în Hațeg și în Banat.

În locul lui Eftimie se numise în 1574 un Cristofor, pe care nu l-ași admite că e același cu vechiul Cristofor din Geoagiu, de sigur mort atunci: stăpânirea lui duhovnicească va fi fost îndată zădărnicită prin soșirea lui Eftimie înpărât.

V.

Pe acest timp se păstra înșe episcopia calvină, întemeiată de George de Sângiordz. Ea își ținea și reședința cea veche lângă Alba-Iulia, care era acum, de puțin timp, Scaunul principilor.

În Lančrăm, sat din aceste părți, găsim odată pe superintendentul Pavel Tordași, al

țiuine, în cât factorii competenți ai bisericii noastre vor fi necesitați a supune unei serioase cercetări întrebarea, dacă între împrejurările create prin proiectul de sub întrebare, prin susținerea mai departe a școalelor noastre confesionale, cari și materialicește apasă deja greu asupra poporului nostru miser, facem ori ba vre-un serviciu bisericii și patriei noastre?

Dar' înainte de ce ne-am hotări la acest pas de incalculabile urmări, în conștiința patriotismului nostru sincer și din considerare pentru interesele sfinte ale bisericii noastre cu încredere ne adresăm Excelenței Voastre și ferbinte Vă rugăm, ca proiectul de sub întrebare ori să-l retrageți cu desăvârșire, deoarece legile în vigoare ale patriei noastre dau înaltului guvern deplină putere de a controla școalele noastre și a le închide chiar, dacă acelea nu ar corespunde cerințelor legii, ori, dacă retragerea proiectului ar întâmpina greutate, să fie schimbate dispozițiunile lui astfel, ca toate drepturile confesiunii noastre asigurate prin art. de lege XX. din 1848, cum și prin Statutul organic sancționat de Majestatea Sa pe temeiul art. de lege IX din 1868 să rămână nealterate. În ce privește ajutorul de stat, cerem executarea art. de lege XX din 1848, și în înțelesul acestei legi, nu mai puțin pe temeiul punctului VIII din dispozițiunile generale ale Statutului organic statul, respective înaltul guvern să ne pună la dispozițiune sumele necesare pentru dezvoltarea școalelor noastre în chip corespunzător cerințelor noastre.

Excelența Voastră Domnule Ministrul

De-și în cele premergătoare am exhaustat observările noastre, cari se re-

căru nume înseamnă: din Tordași, alt sat vecin. El adună sinoade, predică, stăruie să se tipărească cărți românești încă din 1569: marele seu sinod se ține în apropiere, la Aiud.

Când, pe la 1579, muri Pavel, Mihail Tordași, poate fratele sau fiul seu, îi lua locul: cum se vede, sunt aceleași împrejurări de moștenire a puterii episcopale, ca și cu episcopii din Feleac. Numai cât aici se adaugă o alegere din partea preoților trecuți la calvinism în această regiune și printre cari stăteau în frunte protopopul din Hunedoara și predicatorii din Brașov, Lugos și Caransebeș. Mihail se găsește ultima oră la 1582.

Aici se oprește istoria superintendenței calvine pentru Români: ea are o mare însemnătate, din punctul nostru de vedere, pentru că a întărit și mai mult recunoașterea unei episcopii românești din partea guvernului ardelean, fiindcă a apropiat pe episcop de reședința principelui — dintr'un act tipărit de d-l N. Dobrescu, în Luceafărul, III. n. 11, se vede că frații Tordași aveau chiar o

fer strins la proiectul de sub întrebare, cu toate acestea credem a ne împlini o patriotică datorință, când în legătură cu aceasta atragem atențiunea bărbatilor de stat, cari de present conduc destinele patriei, asupra împrejurării, că și proiectul de lege despre care vorbim este unul dintre acele mijloace, prin cari se alterează principiile fundamentale ale pactului din 1867/8. O constatăm cu adâncă durere, căci în tendința aceasta vedem slăbirea condițiilor de întărire și fericire a statului nostru, ear' noi deplin credincioși punctului de vedere al bărbatilor de stat din 1867/8, suntem convinși, că și fericirea noastră proprie este condiționată numai de la fericirea patriei noastre mult iubite.

Prea frumos exprimă această idee genialul și înaintea poporului nostru în veci neuitatul baron Iosif Eötvös în opul seu »Cestiunea naționalităților«. »Opt sute de ani locuitorii de diferite limbi ai acestei țării s'au simțit cetățeni ai unei țări, cari cu privire la limbă au rămas Slavi, Români, Germani, dar' pentru nici un moment n'au încetat a fi Ungari, și la cari cerbicia cu care au ținut la limba lor proprie, nici-odată n'a primejduit unitatea patriei, căci precum sub jugul turcesc de un veac și jumătate, astfel și înai tîrziu fie-care naționalitate numai în puterea și libertatea patriei comune a găsit garanța libertății sale proprii«.

Astfel propovăduiește poporului seu baronul Iosif Eötvös, adevăr grăind, dar' puterea și libertatea patriei comune nu se poate întemeia pe prigonirea etnică a fiilor ei nemaghiari, cari nici-odată în contra ei nu au păcătuit, cari sincer o iubesc, ci numai pe adevărata libertate, egalitate și frățietate. Aceata a fost

casă lângă Alba-Iulia — și fiindcă a adus desvoltarea Bisericii noastre din Ardeal către unitate.

VI.

Încă din 1579 capătă sfințirea în Țara-Românească un nou Vlădică, Ghenadie. El se întempează tot prin părțile de mează zi. De sigur că reședința lui, care nu putea fi nici la Vad, nici lângă Alba-Iulia, a fost în mănăstirea cea de a treia, pe care Domnii români au întemeiat-o în Ardeal.

Înălțarea ei să datorește Zamfirei, fata lui Moise-Vodă Munteanul și poate moștenitoarea moșiei lui Radu dela Afumați în regiunea Murășului. Femeia foarte bogată și influentă, ea și-a veșnicit numele prin clădirea frumosului lăcaș al Prislopului, lângă Silvaș, în Țara Hațegului, lăcaș care a stat în picioare până în veacul al XVIII-lea. Aici se va fi dat locuință lui Ghenadie, care hirotonisându-se la Tergoviște, arată și punctul seu de plecare și îndreptarea sa.

El își zice »Mitropolit a tot ținutul Ardealului și Orăzei«, cum nu-și mai zisese

intențiunea legilor fundamentale din 1867/8 ceea-ce se adeverește pe deplin prin proiectele adresei către tron din 1861 și 1866. »Voim, ca întru cât se poate aceasta face fără dimicarea țării și fără jertfirea independenței ei legale, toate pretensiunile naționale ale compatrioților nostri de altă naționalitate să fie asigurate prin legi« — astfel glăsuește adresa către tron a dietei din 1861, ear' în proiectul de adrese al lui Francisc Deák din 1866 se cuprind următoarele: »Majestatea Sa se ne ofere puțința și privilegiul pentru regularea raporturilor noastre interne astfel, ca prin satisfacerea multămitoare, dreaptă și echitabilă a tuturor cetățenilor patriei noastre de ori-ce naționalitate și religione țeara să devină earăș puternică spre a putea fi stîlp neclintit tronului și statului«.

(Va urma).

Plugul cu abur.

(Invențiune românească).

Duminecă seara dl general Pascu a ținut la societatea agrară din București o conferință asupra plugului cu abur inventat de d-sa și brevetat deja atât în Europa, cât și în America. Conferențiarul a enumerat mai întâiu sistemele de pluguri întrebuintate azi la arătură și venind la plugul d-sale a spus, că primul plug inventat de d-sa și construit la Berlin a fost găsit de prima probă făcută lângă capitala Germaniei prea greu

Adus în România și pus la încercare la firma Laza, s'a găsit că sistemul e bun, dar' că e nevoe să fie mai ușor pentru a-l duce mai lesne înapoi și a aface urătura curentă.

vre-un păstor sufletesc al Românilor. Cărțile ce tipărește au stema Băthorestilor pe ele. Lămurirea e următoarea: după Ștefan și Cristofor Băthory venia, cu tinărul fiul al acestui din urmă, vremea catolicismului. Episcopia calvină fu lăsată cu intenția să cadă sau fu doborâtă violent de principele nou. În 1579 Iesniții, care-l creșteau, capătară privilegiu în Ardeal: goniți în 1588, de o dietă, ei revin în 1595. Un nou episcop de Alba-Iulia, Dimitrie Naprágy, își făcu intrarea în capitala Ardealului și luă catedrala din mâinile calvinilor.

În 1585, după moartea lui Ghenadie, se alegea Ioan din Prislop, și el din aceiaș mănăstire a Doamnei Zamfira, Formulele de cancelarie calvine ale numirii sale n'au nici o valoare: ele reprezintă trecutul. Ioan merse la Tergoviște și capătă hirotonisirea dela Mitropolitul de acolo.

Peste zece ani, Mihai Vodă ajunsse Domn muntean, acel Mihai atât de viteaz, încât am putea uita une-ori că a fost și cuminte, cum

Dându-și osteneala spre a răspunde aecstor cereri, dl gen. Pascu a ajuns la construirea plugului de azi, care poate fi tras de doi cai seu doi boi și nu cântărește mai mult de 770 kgr.

Cu acest plug d-sa a făcut experiență pe moșia d-lui Marghiloman din Buzău. Plugul a fost tras de doi cai de trăsură cu care a și făcut drumul din Buzău, la moșie.

Resultatul a fost, că în o jumătate de oră a făcut două mii metri pătrați de arătură, aceasta s'a găsit foarte bună, și brazda fără bolovani, ear' conducerea plugului cât se poate de practică.

Plugul d-lui general Pascu poate ara patru hectare pe zi și aceasta fără multă cheltuială; 11 lei hectarul în loc de 20 cât costă azi pe dl Marghiloman cu plugul cu basculă.

Conferențiarul a arătat apoi desavantagiile plugului basculant și a dovedit, că cu sistemul d-sale toată forța mașinei este întrebuintată efectiv la arat, grația ușurimei plugului său față de cele duble basculante.

Sistemul d-sale de plug cu locomotivă între două pluguri, cari le acționează pe rând și dusul lor înderēt la capătul brazdei prin câte-o cningă specială trasă de doi cai, poate fi deci considerat cu mult mai bun.

Dl general Pascu a spus în urmă că plugul d-sale are o iuțală de 7—7 jum. kilometri pe oră, și că tinde să înlocuiască și plugurile de azi și mașina de treer, el putend fi întrebuintat și la arat și la treerat.

Incheind d-sa și-a exprimat speranța că marii agricultori din România, convingându-se de superioritatea plugului său față de celelalte, se vor grăbi să-l adopte în chiar interesul lor.

—<=>—

să se va dovedi că a fost, almintrelea, și în rândurile următoare.

Căci lui nu-i păstrase soarta numai gloria mare, dar' trecătoare, a stăpânirii în Ardeal, ci și gloria, mai puțin văzută deocamdată, dar trainică pentru vecii vecilor, a întemierii Mitropoliei ardene.

VII.

În 1595, pe când aștepta ciocnirea cu Turcii, Mihai, strîmtoat, încheie un tractat de supunere față de trufașul și u-urătecul Sigismund Băthory. Intre acei care-l negociașeră, erau cei trei episcopi munteni, și dacă ei trecură cu vederea alte dorințe ale Domnului lor, ei izbutiră a pune în învoiala dela 20 Maiu 1595 că: »toate bisericile românești din țara Măriei Sale [lui Sigismund Craiul] vor fi supt judecata și despusul (sub iurisdicțiune vel dispozițiune) Mitropolitului din Tergoviște, după dreptul bisericesc și orânduiala țării aceleia [Țara-Românească], și preoții își vor putea strînge veniturile lor îndătinate și obișnuite.

(Va urma).

Plantatul vițelor altoite.

Am primit mai multe scrisori dela abonenții noștri prin care ne întrebă dacă se mai pot planta vițele americane altoite, acum sau trebuie neapărat să o amâne până la primăvară.

Răspunzând acestor întrebări vom da în cele ce urmează și câte-va povețe asupra îngrijirilor ce trebuie să le avem la plantatul vițelor.

Plantațiunea se poate face în tot timpul cât plantele nu vegetează adecă de cu toamna și până primăvara, când este aproape să intre în vegetațiune, numai starea timpului și a pământului să ne permită a o face. Iarna deci putem face foarte bine plantațiunea dacă am avut grija de a face mai din vreme desfundarea pământului și gropile; numai timpul să fie moinos. Chiar când este cam frig dar' pământul nu este înghețat putem planta, pe la mijlocul zilei cel puțin, având însă grija de a nu scoate din stratificație multe vițe și pe acelea chiar ce le aducem în vie să le plantăm, să le învelim vinele (rădăcinile) cu o cărpă uscată.

Țărani spun că cea mai bună plantațiune se face în mustul zăpezei, adecă atunci când se topește zăpada. Aceasta este foarte adevărat, căci pământul s'a măruntit în deajuns, are apă din zăpadă în calitate suficientă, și prin urmare este în condițiuni perfecte de a se prinde vița.

Cât despre starea pământului în momentul plantării, el nu trebuie să fie prea umed sau prea uscat și dacă plantăm iarna să nu fie înghețat. Să ne ferim de a pune rădăcinile viței pe un pământ înghețat, sau de a pune pământ înghețat peste rădăcini căci acele vițe sunt pierdute, dat fiind-că ghița distruge țesăturile tinere ale rădăcinilor.

Gropile se fac destul de adânci și largi pentru a putea planta vițele. Gropile de 0,50 m. adâncime pot fi considerate ca cele mai mici. Ele se pot face și de 60—70 cm. adâncime în care caz dacă groapa este mai adâncă decât lungimea viței, i-se pune mai întâiu pe fund un strat de pământ bine măruntit, din cel scos de d'asupra.

Nu mai credem necesar a înzista asupra avantajilor pe care le are o plantațiune bine făcută și îngrașată. De obicei îngrașatul pământului la noi se face cu gunoi de vițe bine făcut care se pune în groapă, în cantitate de 2—3 klg. în momentul plantațiunii.

Să ne ferim însă de a întrebuița gunoiu păios, nefăcut, căci acela poate fi un izvor de boală pentru rădăcinile vițelor.

La plantațiune mulți proprietari întrebuițază și nisipul în momentul plantării, pe care de obicei îl pun amestecat cu gunoiul. Punerea de nisip nu poate vătăma într-unu nimic, dar' afară de pământurile prea lutoase sau argiloase, nu înțelegem ce influență poate avea nisipul asupra prinderii. În pământurile prea argiloase ele mai mobilizează pământul. Părerea noastră este că acolo

unde costă scump nisipul să ne d'ispensăm de el.

Fiind gropile făcute pentru a primi vițele, gunoiul adus pe la gropi; eată cum procedăm la plantatul vițelor: Luăm vița și observăm ca sudura să fie bine făcută la altoi, înlăturând fără milă pe acelea ce nu ar fi bine lipite peste tot.

Apoi cu foarfecile (secatorul) tăiem uscăturile dela altoi, ear' lăstarul îl scurtăm la un singur ochiu, făcând tăetura prin mijlocul ochiului al 2-lea Vinele sau rădăcinile sdrelite le scurtăm cu foarfecile până deasupra sdrelituri, lăsând neatinse pe cele care sunt sănătoase.

Unii au obiceiul de a scurta toate rădăcinile în momentul plantării, pentru-ca să forțeze rădăcinile să se ramifice. Dat fiind însă că vița se hrănește tocmai prin acele vârfuri pe care le suprimăm, noi nu povățuim a se scurta decât rădăcinile sdrelite sau prea luigi.

Pregătită astfel vița se așează în groapă cu rădăcinile resfirate, și așezate pe pământ, cu tulpina lângă țărșușul groapei și având grijă ca partea altoită (punctul de altoire) să vină la locul său. Ținând seamă că după plantare pământul din groapă se mai lasă ca de un deget sau două, cu care ocaziune trage și vița cu el; eată care trebuie să fie pozițiunea punctului de altoire în momentul plantării. — Dacă plantațiunea se face pe șes sau văi, unde vița poate fi expusă la degerături de primăvară atunci punctul de altoire se pune în rasul pământului, astfel că după-ce se va bătătorii pământul, punctul de altoire va fi la 1 cm. sub nivelul solului. Dacă din contră plantăm pe dealuri bune expuse unde nu ne temem de degerături, atunci punem partea altoită la 1 cm. deasupra pământului, astfel că după bătătorire, punctul de altoire rămâne în rasul pământului.

Odată așezată vița în groapă, se trage peste vine (rădăcini) un strat subțire de pământ mărunt din cel dela suprafață, apoi se calcă bine pământul, cu amândouă picioarele pentru-ca să se poată lipi pământul de rădăcini. Înzistăm asupra călcatului pământului în groapă, ca să se facă bine, căci mulți muncitori bătătoresc foarte puțin pământul, din care cauză vițele nu se prind. Bătătorirea se face succesiv de 2—3 până ce groapa s'a umplut cu pământ.

Imediat peste gunoiu, care se poate pune singur sau în amestec cu pământ sau nisip, se trage în groapă pământ selbatic, bătătorindu-se succesiv până ce se umple groapa.

Odată ce s'a umplut groapa vița se mușuroește, căutând bine înțeles a pune peste capul viței numai pământ mărunt, căci bulgării pot împiedeca eșirea lăstarului din pământ.

În privința mărimii mușuroiului, dacă plantațiunea se face toamna sau iarna și mușuroiul mai poate fi spălat de ploii, este bine să se facă mai mare, rămânând ca primăvara înainte de a începe vegetațiunea să mai mic-

șorăm mușuroaele, și să le înlesnim astfel ieșirea lăstarului din pământ. Dacă plantațiunea se face primăvara atunci mușuroiul se face mai mic, punându-se d'asupra altoiului numai un stat de pământ de 5—6 degete grosime.

(R. V. H. și A.)

NOUȚĂȚI

În amintirea marelui Andrei Baron de Șaguna. Luni seara corpul învțătorilor dela școalele elem. gr.-or. din Orăștie au aranjat o frumoasă festivitate școlară în amintirea marelui arhiepiscop și metropolit »Andrei« decedat la 16 Iunie 1873.

Festivitatea a fost deschisă prin directorul școalelor Const. Baicu, după care a urmat cvartetul »Românime mult cercată« condus de inv. Ioan Branga, apoi și alte cântări și dialoguri plăcute predate de școlari. La fine dșoara Muntean coducătoarea asilului a decimat și dl Director mulțumind publicului asistent a închis festivitatea.

Obicieul acesta se usează numai de doi ani și s'a dovedit de folositor și instructiv din multe puncte de vedere, dar mai ales că elevii să deprind încă din școală a cunoaște pe bărbații mari ai bisericii lor și a le păstra în memorie faptele lor vrednice de urmat. A doua zi, în ziua sf. Andrei în biserica gr.-or. din loc s'a ținut liturgie și parastaș celebrat de protopresbiterul Vasile Domșa, parochul Ioan Moța și Nec. Bârsan la care a participat tinerimea școlară și mulți credincioși, bărbați și femei.

La finea parastasului protopresbiterul paroch local a arătat meritele cele mari ale arhiepiscopului Metropolit Andrei pentru pomenirea căruia i-sa făcut acest parastaș scoțând la iveală primejdia ce a venit asupra bisericii ortodoxe prin încercările de a o desbina în »uniți« și »neuniți« cum și ostenelele vrednicului Mitropolit Andrei pentru redobândirea metropoliei pierdute prin unire, și alte multe merite în veci neperitoare ale sale, pentru cari biserica gr.-or. e datoare a-i pomeni numele și a-i face parastas în tot anul.

Localul unde s'a ținut în preseară festivitatea școlară, s'a dovedit de prea strimt pentru publicul din loc, și ar fi de dorit să se ocupe comitetul parochial de cu bun timp la deschiderea unei sale mai mari pentru asemenea scopuri, ceea-ce credem, că se va și face pe viitor.

Ciopotele catedralei. Marți în 13 Decembrie la 12 ore s'a făcut sfintirea ciopotelor bisericii catedrale din sibiu prin Ex. S'a înalpreasfințitul arhiepiscop și metropolit Ioan, asistat de Preacuvioșii Lor, archimandritul vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu și protosinzelul director seminariului Dr. Eusebiu Roșca, de Cuvioșia Sa ieromanachul asesor consistorial Miron Cristea, protopresbiterul asesor consistorial Nicolae Ivan și de diaconul Dumitru Câmpean.

La biserică rom. gr.-or. din Orăștie, se vor celebra Duminecă și Luni, în ziua sf. Nicolae, două parastase solemne. Unul pentru reparații reuniunii române de înmormântare din Orăștie și altul întru memoria binefăcătorului Samuil Popovici. La ambele parastase se vor ține predici acomodate.

Școala de fete cu internat din Arad a luptat cu multe greutăți până acum. Preașfințitul nostru Episcop la o cumpărare a scanunului arhieresc a numit aceasta școală »orfana din munți« simbolizând prin aceasta starea ei părăsită și totodată luând în pogramul arhieriei sale și ridicarea acestei școli atât de mult dorită de părinți. Cu bucurie ne spuse anunțăm, că lucrurile pregătitoare s'au și început și anume: Conzistorul plenar instituiască încă astă primăvară o anchetă în afacerea școlii de fete cu internat. Aceasta anchetă s'a întrunit ieri în reședința episcopescă din loc sub prezidiul Preașfințitului episcop diecezan și anume: dir. sem. Roman Ciorogariu aseseori referenți conzistoriali George Popovici, Gerasim Serb și Caius Brediceanu, secretarul conzistorial Vasile Goldiș, cassarul conzistorial George Purcariu, profesorul dir. școl. de fete Dr. Petru Pipoș, aseseori onorari Dr. Nicolae Oncu, Petru Truția și Traian Vășan. Din afară vicarul V. Margra și secretarul Nicolae Zigre din Oradea-Mare, Em. Ungurean și Dr. Aurel Cozma din Timișoara, George Feier din Boroșneu. Ancheta a căzut deplin de acord asupra operei de regenerare a școlii de fete și a internatului, cari se vor face în stil mare și cu ajutorul lui Dumnezeu școala de fete cu internat din Arad va ocupa loc de frunte între școlile românești. Energia și zelul episcopului nostru încunțat de cei aleși bărbați ai diecezei garantează realizarea unui vis frumos, care până acum nu s'a putut realiza din pricina asprimei vremii.

Un bun creștin. Dl. Benedek Albert mesteru alămac din Sibiu, cuprins de adâncă jale pentru pierderea de tot timpurie a soției sale Ioana născ. Popela, originară din Căcova (lângă Seliște), cu care a trăit în cea mai deplină fericire, în semn de dragoste către răpusata, pe lângă, că i a făcut o frumoasă înmormântare, celebrând domnia, Ioan Papiu protopresbiter și Iosif Enescu: paroh, a mai dăruit întru alinarea suferințelor sale și a săracilor noștri suma de 40 cor., din cari 20 cor. ca »Daruri de Crăciun săracilor noștri« și cor. 20, fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor, întemeiat de »Reuniunea sodalilor din Sibiu«.

Noul Atentat anarhist contra Regelui Victor Emanuel. În Italia a produs mare spaimă o epistolă anonimă din America ce a primit-o fostul ministru de justiție Cocco-Artu. Scriitorul epistolei face atent pe fostul ministru, că 2 anarhiști din Patterson au plecat în Europa să omoare pe regele Victor Emanuel. S'au luat toate măsurile de precauțiune. Frica e cu atât mai mare, cu cât se știe că ucigașul regelui Umberto earăși din Patterson (America) a venit.

Înșelători isteți În Cluj trebuie să fie o bandă isteată de hoți, cari înșeală și admenesc pe bieții Români în diferite chipuri. Am mai scris noi despre înșelătorii de acestea întâmplare la tânguri cu plugari încrezători dela sate, cari au fost păcăliți și jefuiți vai de pele lor. Tot așa a pățit Petru Marcu din Urca, care se duse într'o zi friguroasă la Cluj să plătească niste taxe la o deregătorie. Cum sosește în piață, de-odată răsare lângă el un individ și îl întreabă: De unde vii bade? — »Da ea numai din Urca« — răspunse Marcu. — »Și ce treburi ai pe la Cluj?« — »Da uite, am venit să plătesc vr'o treizeci de zioți, că de nu or veni cu jucăuș pe capul meu și nu știu unde se află deregătorie unde se pot da banii«. — »Da ai ceva scrisoare?« — »Am«. — »Să o ved«. — Și omul îi arată hârtia. »Apoi la deregătorie aceea nu-i deschis încă așa de vreme. Numai pe la 9 se duc domni. Până atunci să intrăm icoa, să ne încălzim cu un pahar de rachiu. Capou țioiu spune eu când trebuie să mergi, fiindcă eu to mai sunt pus să povățuesc pe bieții Români cari vin dela sate și nu știu unde să se duc«. Și au intrat într'o cărcimă și s'au »cinstit« și când era pe la ceasurile 9, domnul cel străin atât de mult cătigase încrederea lui Marcu încât ea dat punga cu banii, să se ducă el la percepție să plătească. Țeranul a tot așteptat la cărcimă, să se întoarcă prietenul cu chitanța. Prietenul nu s'a întors nici până seara. Românul om de omenie și cam prostuț, credea că cine știe ce o fi pățit de nu vine, dar' nici prin minte nu-i trecea, că ar fi vr'un înșelător. »Doamne fereste! Doar stia să-i vorbească așa frumos și era pus anume să ajute pe bieții Români... A doua zi dimineața apoi s'a dus la poliție să arete casul. Poliția îl caută pe pungăș, dar'... nu-l găsește.

O dramă feroasă în Graz. În sala cea mare dela »Industriehalle« din Graz cu ocaziunea unui »Promenadeconcert« s'a întâmplat la 8 Decembrie o dramă din cele mai grozave. Tinera domnișoară Leontina Traunwieser, care se duse cu mama sa la concert, a fost împușcată cu un glonț de revolver de către un fost locotenent cu numele Kussl și a rămas moartă pe loc. Criminalul a întors apoi revolverul asupra sa cu gând de a se sinucide. El a fost însă împedat de a-și executa planul. Leontina Traunwieser era de o frumusețe rară. Ea a făcut cunoștință cu Kussl la un bal în Brünn, unde tatăl ei acum repausat fusese profesor la gimnasiu. Kussl era pe atunci locotenent, dar' mai târziu a fost isgonit din armată din cauza datorilor și a altor fapte necorecte. Din acel moment fata n'a mai vrut să știe de el, însă Kussl o urmărea pretutindeni cu amorul său. Kussl a fost arestat.

Efect minunat face în scurt timp crucea dublă electro-magnetică nr. 86,967 și necuprinse sunt rezultatele la cari se ajunge prin folosirea ei și cari poate să le dovedească inventatorul dl Müller Alb. (V. Vadasz-u. nr. 42/G. Zilnic îi sosesc scrisori de mulțămire, în cari indivizi vindecați se exprimă cât se poate de măgulitor asupra ei. Scrisoarea următoare i-s'a trimis de dl Iacob Steinhardt (Kula): »Stimate dle Müller! Mă simt fericit de a-ți comunica, că crucea dublă electro-magnetică nr. 86,967 R. B., comandată cu 3 săptămâni,

nainte, mi-a ajutat atât de mult, încât m'am vindecat deplin de chinuitoarele dureri reumatice, de cari de 15 ani am suferit, pentru-ce nici nu pot recomanda în de-ajuns amicilor mei invențiunea d-tale. Primește din parte-mi cea mai profundă mulțămire. Bunul Dumnezeu să-ți dăruiască mulți fericiți ani pentru sirguința și iscusința d-tale. Invențiunea aceasta nu șeasă ci o miie coroane este vrednică. Cu deosebită stimă. Iacob Steinhardt«.

POȘTA REDACȚIUNEI

D-lui P. M. Streja Cârțișoara. Am primit epistoala D-tale. Luăm cu plăcere la cunoștință cele comunicate și le aflăm vrednice de atențiune pentru viitor. Cine va conduce pe viitor foaia aceasta se va ști numai la 27 Decembrie a. c. Epistoala D-tale o vom păstra și în cât va fi posibil se va ține cont de împlinirea celor dorite. Salutare!

Mai multor abonați: »Bunul Econom« se tipărește în fiecare săptămână Sâmbăta, și tot atunci se și esp-dează din Orăștie. Cei cari n'au legătură directă cu poșta la nici un cas nu o pot primi Dumineca, ci numai Lunea sau Marța. Altă dispoziție nu se poate face până la finea anului.

Au mai incurs abonamente dela următorii: Ioan Pap N., Tők és Társa, Deac Simon, Pop Florian, Andrei Duma, Alecsan. Man, Samilă Ioan, Angel Maria, Ioan Ganea, Moise Popescu, Ionuț Ștefanescu, Nicol. Mihai, Necu. Bugariu, Ilie Moga, Ana Saru.

Rugăm din nou pe toți restanțierii să grăbească a solvi abonamentele restante, pentru că institutul tipografic, ca editor al foii este în licidare și nu am dorii să se facă neplăceri nimănui din cauza aceasta.

În fine notaăm că calendarele »Bun. Econom« pe anul viitor nu se mai edau, se nu ni-să ceară; eară cât pentru trecut n'avem cunoștință și nu luăm răspundere!

Administrația.

Serate de-ale meseriașilor români.

Din prilejul ședinței literale a 11-a, ținută la 24 Noembrie a. c., în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, găsituneam 132 persoane împreună. În sala cea mare, într'un frumos etagier se găseau arangiate câte-va zeci din cele 150 obiecte, pe cari deșteptul măestru compactor, dl Petru Ilieș le dăruiește cu scop de a se sorta între participanții ședinței din Decembrie când toți cei-ce vor lua parte primi-vor câte o plăcută suvenir precum cadre pentru icoane, ținătorae de jurnale și de perii, perinute pentru oroloage, călindare perpetue, cărți folositoare etc. etc.

Presidentul nostru, dl Vic. Tordășianu, ne bineventează și mulțumește veteranului membru onorar dlui Nicolae Simtion și ficei sale pentru cinstea ce ne-o dă prin participare. Notarul Reuniunii dl. I. Apolzan, ceteste proto-coalele ședințelor administrative, din cari

aflatam cum comitetul atrage atențiunea asupra concursului »Andronic« pentru împărțirea de stipendii între măestri, calfe și învățăcei, concurs cu terminul 31 Decembrie v.; aflatam cum din venitul curat al reprezentației teatrale s'au dăruit sume, destul de însemnate între cei mai lipsiți și mai pe sus de toate cum bine aprecia noastră poetă d-șoara *Maria Cunțanu*, privilegiu de inspirație a găsit în aceea producție și închinata câteva strofe frumoase meseriașilor noștri. Bună impresie ne-a făcut faptul, că membrii de ai Reuniunii îndepărtându-se din Sibiu iau în toată forma rămas bun dela Reuniune și din mari depărtări pun Reuniunea în curent cu locul petrecerii și cu ocupațiunile lor. Astfel fostul bibliotecar Nic. Bratu, culeg. de litere, frumoasă scrisoare a trimis din Lipsca, dl Ioan Dobrotă, sod. pantofar, trecând din Budapesta la München pune în vedere, că se găsește la școala de croit, unde își îmbogățește cunoștințele.

În cât pentru programul seratei dl Niculae Ișan cu vocea-i atrăgătoare ne-a cântat câteva arii frumoase; dl Vasilie Dumitru, predatu-nea bine poezia »Dormi în pace« de Vlăhuță; dl Nicolae Neagoe, sodal croitor ne-a citit respicat și la înțeles articol de ziar »Munca«; mitica Elisabeta Nicola, ne-a surprins cu frumos recitata poezie »Regina Ostro-Goților«, de Coșbuc; dl Petru Șerban, sodal cismar a fost la înălțime cu frumosul cântec »Plecat-au moșii la țeară«; dl Laurențiu Boldor, sodal măsar, tot harnic și tot cu interes pentru cauză, ne-au predat cu mult sentiment poezia »La icoană« de Vlăhuță. În mod nu se poate de plăcut am fost surprinși, când d-șoara Miți Foltuț din Beiuș, care petrecând la tratele seu sodal lăcătuș, a ținut să asiste la ședința noastră și să ne delecteze cu cântarea »Mai am un singur dor« de Șorban, pe care am fi ascultat o toată seara dat find; că d-sa dispune de vocea clară, dulce și nu se poate mai melodiosă. Dl Filimon Delorean, sodal cismar, a produs mult haz cu bucata »Tinerel m'am însurat«; Anița Prașca, tot drăguță și simpatică, a plăcut mult în poezia »Cântec ostășesc« de Coșbuc, ear' mititelul Traian Moga, bucurie a făcut părinților sei și bucurie ne-a făcut tuturor eu frumoasa recitare a poeziei »Mircea-cel-Mare și solii« de Bolntineanu.

Terminat programul și terminată și sortarea celor 15 cărți între cei pre-

senți, în cuvântul dl Irieș și aduce multe urări de bine presidentului Reuniunii dlui Tordășianu din privilegiul onomastice sale, sărbate chiar în ziua ședinței literare și îi dorește ca bunul D-zeu să-l țină încă mulți și fericiți ani spre a-și vedea și spre a se putea bucura încă până e în viață de roadele muncii sale, închinată cauzelor noastre de interes general și deosebi clasei meseriașilor noștri. Adânc impresionat dl Tordășianu, mulțumește cu căldură dlui Ilieș și mulțumește comisiunii Reuniunii, carea în frunte cu dl vice-president George Poponea a ținut să-l felicite la locuința sa. D-sa ne asigură, că tot ce face, face din dragoste cătră noi și dorește ca dragostea să sălășluiească în inimile noastre și atunci ori-ce întreprindere încoronată va fi de succesele cele mai strălucite, succese pe cari d-sa le consideră de cea mai înaltă recompensă a muncii sale.

Înălțat sufletește 'mi-am zis: frumos e Doamne a petrece între oameni povățuiți de credință, speranță și dragoste precum îi găsesc la Reuniunea sodalilor noștri.

„Brumărel“.

Convocare.

Pe baza concludului comitetului central din 11 Decembrie 1904 și în conformitate cu §-ul 20 din statute, convoc prin această a XVI-a adunare generală ordinară a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului« în Reciu (lângă Mercurea) pe Duminică în 25 Dec. st. n. a. c. la 11 ore a m.

PROGRAM:

1. Presentarea raportului general al comitetului central, a rațiociniilor pe anul 1903 și proiectul de budget pe 1905.

2. Propuneri eventuale din partea membrilor.

3. Discurs despre cultura nutrețurilor și a viilor.

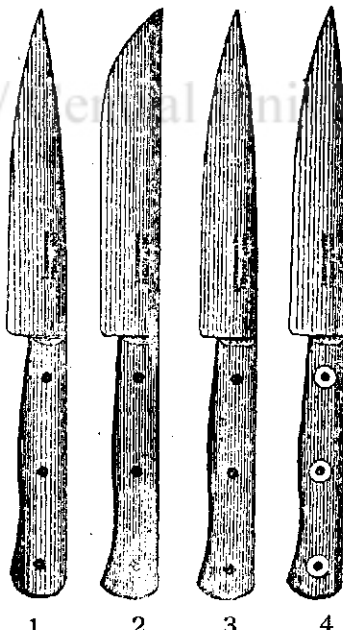
4. Discurs despre însemnătatea »Inșoțirilor de credit sistem Raiffeisen«.

5. Autenticarea protocolului ședinții. Sibiu, 12 Decembrie n. 1904.

Dem. Coșba, president.

Redactor responsabil: George Suciu

Cuțite de bucătărie

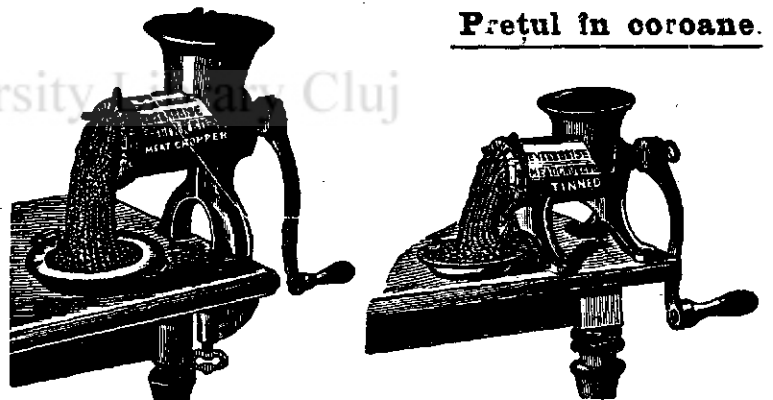

Cuțite cu garanție pentru toată bucata

	17	19	21 cm.
Fig. 1	Cor. —	—72	—85
Fig. 2	—56	—68	—80
Fig. 3	—56	—68	—80
Fig. 4	—64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Pretul în coroane.

Forma: R RR S UU

Forma: SS U T

Mășina și număra foranei:

	R	RR	S	SS	U	UU	T cu roată de învîrtit
taie într-o minută chil.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
1 buc.	Cor. 5:30	7:60	8:80	8:50	13:30	15:80	29:50
Cuțitul singur	—70	—80	1:10	1:10	1:30	1:30	1:60
Discul gaurei singur	Cor. 1:30	1:80	1:50	1:50	2:80	2:80	4:20

Carol F. Jickeli, Sibiu.
(Nagy-Szeben.)

48—52

(141)

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

(139)

48—52

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului tipografic „Minerva”, societate pe acții în Orăștie, sunt prin aceasta invitați în sensul §-lui 19 al statutelor la

adunarea generală extraordinară, care se va ține în Orăștie la 20 Ianuarie st. n. 1905 la 3 ore p. m. în localul institutului (Piața-mare nrul 2), respective pe 8 Februarie 1905 la aceeași oră în localul institutului

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1 Raportul direcțiunii referitor la valorisarea inventariului tipografiei și a mobilierului, precum și a celorlalte obiecte conscrise și a editurii foii »Bunul Econom«.

2. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală extraordinară.

Orăștie, în 15 Decembrie 1904.

Direcțiunea.

De vânzare.

Crumpene pe ales ferdela à 1.20
Morcovi „ „ 1.60
Pătrîngei „ „ 1.80
Părechea de teller „ 0.16

Se află zilnic la dl

Kapranczai Mátyás

ORĂȘTIE

(Drumul țerii număr 32).

CUMPENE

pentru **comerțiu, industrie** și **economie** solid și exact lucrate, ofere spre cumpărare

I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
 37-52 ilustrat gratuit și francat.

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, reședă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
 Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

BANI

Fără spese anticipative!

Imprumut de bani cu amortisare

de 4%

dela instituttele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate, până la 3/4 a valorii realităților intabulate la locul I. și II. cu amortisare dela 15—65 ani.

Credit personal! Pentru preoți, militari oficianți de stat și privați, negustori, industriași, cu și fără

giranti pe termen de 1—15 ani; **acurateță, coulanterie și discrețiune.**

Convertire de datorii la bănci și privați.

Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi și noi, prin organe autorizate dăm opinii tehnice și geologice de experți și executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.

(249) Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 12—26

MELLER LA JOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körut 32.
 (Firmă înprotocolată judecătorește).

(255) **Cine dorește** 9—10

a vinde sau a cumpăra în timpul cel mai scurt: **Moșii, păduri, băi (mine), fabrici, fabrici de țigle, mori joagere, neguțatori complete, cărcime, băcăni de toată mărimea etc. etc. Sau cine caută ocupațiuni, servitori, oficii, lucru să se adreseze la administrația foii:**

„Têrg de imobile“.

Organ special de concentrare a anunțurilor de folos general, de pe teritoriul monarhiei austro-ungare.

Orăștie Strada Dealului nr. 11.

La epistole e a să atătura o marcă postală de 50 fileri.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și înviează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

e a se da împrejuvindecă boale vechi

(190) de 20

47—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba a aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja efinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

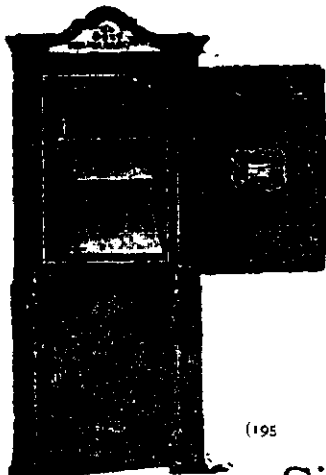
Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel

alui

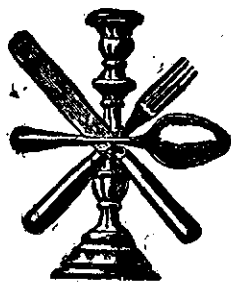
(195) **R. OSZY** (47-52)

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cumpănă de gospodărie gratis.

Trimit cu prețuri proverbial de
eftine din magazinul meu peste mē-
sură asortat, *mărfurile mele de*
argint de Mexico renumite și plă-
cute prețutind-ne pentru bunătatea
lor excelentă și anume: 6 bucați cu-
pțe de masă de argint de Mexico,
6 buc. furculițe de argint de Mexico,
6 buc. linguri de argint de Mexico,
12 buc. lingurițe de argint de Mexico

pentru cafea, 6 buc. excelente cupe pentru dessert, 6 buc.
excelente furculițe pentru dessert, 1 lingură de argint de
Mexico pentru scos supă, 1 lingură de argint pentru scos
lapte, 2 bucați slesnice de masă elegante, pentru salon.

46 buc. laolaltă fl. 6.50.
numai

Fiecare cumpărător primește, afară de aceste, în dar
o cumpănă de gospodărie, care poate suporta 12½ kg.
și care funcționează corect, despre ce of r deplină garanță.
Cumpănă o primește cumpărătorul absolut gratis.
Argintul de Mexico este un metal abolut alb (și în-
launtru), pentru a cărui durabilitate și excelentă calitate
of r garanță pe 25 ani. Expedarea se face trimițând
suma înainte sau cu rambursă din magazinul european.

Un aparat american bun pentru fertul grabnic
și o cumpănă de casă, gratuită.

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 14-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Crucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88.503.

Aparatul acesta ven-
lângă garanță: reuma,
insomnia, epilepsia, ner-
tit, clorosa, durerea de
tență, influență, precum
nervi. Bolnavul cel-ce
decurs de 44 zile, îi întoarce
bani imediat. Celui-ce nu-
mai ajută nimic, se înce-
ce cu aparatul meu; căci
sunt convins despre efectul
sigur al aparatului meu.

decă și recrează pe
asthma (respirația grea),
vositatea, lipsa de ape-
dint, migrena, impo-
si tot felul de boale de
nu se poate vindeca în
decurs de 44 zile, îi întoarce
bani imediat. Celui-ce nu-
mai ajută nimic, se înce-
ce cu aparatul meu; căci
sunt convins despre efectul
sigur al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor. Prețul unui aparat mic 4 cor.

a se folosi
la boale de nervi cronice.

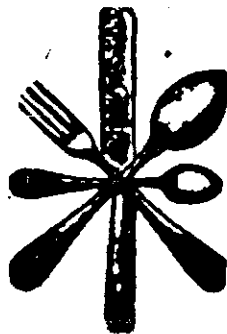
a se folosi
la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și stăinătate:

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 14-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Cumpărare ocașională!

32 bucați numai 6 fl.

In urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt incre-
dintat să vind marfa acesteia în preț
cu care se face. Spedez dară, până când
depositul sustă, contra ramburs:

6 bucați linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cupe din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat
laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucați cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
inlocuște cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să ipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Aufferberg's Centrale**

(226) 48-52 Budapesta VI., Strada Próféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură
cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieșine interese,
și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5¼%.

Credit personal cu giranți și obligație pe 5-10 ani
La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri,
credit simplu și fără giranți, pe salare dela K. 1800 mai sus.
La dorință servim cu informațiuni, rugând marea postală.

(230) **„PECUNIA“** întreprindere de credit, 48-52
Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american
Indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru
luminarea chiliilor, treptelor, ambitelor
și localităților laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt in-
dispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. In fabrice,

mori, pivnițe și deposite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru econoame este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și șuvoare. Pe pro-
pritari și economii îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te
poți su și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 filei
subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227) Se trimite cu rambursă de 48-52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Próféta 5.